

М. Е. Мар'янович,
аспірант кафедри фінансів, Національний університет "Києво-Могилянська академія"
ORCID ID: 0000-0002-1205-2428

DOI: 10.32702/2306-6814.2020.2.152

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У РОЗБУДОВІ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

М. Marianovych,
postgraduate student of the Department of Finance, National University of "Kyiv-Mohyla Academy"

THE ROLE OF INTERNATIONAL FINANCIAL INSTITUTIONS IN BUILDING CRITICAL
INFRASTRUCTURE TO ACHIEVE THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS IN UKRAINE

У статті проведено дослідження системи управління інфраструктурними проектами, які фінансуються за рахунок запозичень, що залучаються Україною від міжнародних фінансових організацій (МФО), в частині забезпечення відповідності таких проектів стратегічним державним пріоритетам, зокрема тим, що відповідають національним Цілям сталого розвитку, а також визначено напрями розвитку цієї системи задля забезпечення її ефективності та сталості. Проаналізована структура фінансування проектів щодо розвитку інфраструктури, які реалізуються в Україні за рахунок запозичень, що залучаються Україною від МФО, та пріоритетні напрями спрямування коштів окремими МФО. Визначено необхідність більш ефективного використання залучених Україною фінансових ресурсів у формі запозичень від МФО для фінансування інфраструктурних проектів як важливого елемента системи фінансового забезпечення сталого економічного розвитку у відповідності з національними Цілями сталого розвитку. ґрунтовано терміновість вирішення проблем з надзвичайно низькою вибіркою коштів за проектами, які фінансуються за рахунок запозичень від МФО, іноземних держав та банків, та мають надзвичайно вигідні для країни умови довгострокового фінансування критичної для життєдіяльності людей інфраструктури, зважаючи на те, що така ситуація щодо вибірки коштів суттєво обмежує наявні можливості країни для забезпечення прискореного економічного розвитку. Запропоновано запровадити обов'язковий аналіз проектів, що пропонуються для фінансування за рахунок МФО, стосовно їх відповідності Цілям сталого розвитку. Розроблено рекомендації щодо необхідності удосконалення наявних інституційних механізмів управління реалізацією проектів, що фінансуються за рахунок коштів МФО, та посилення відповідальності за неналежну діяльність з супроводження реалізації таких проектів профільними міністерствами та групами управління проектами задля досягнення Україною національних цілей сталого розвитку, що також має сприяти досягненню Цілей сталого розвитку ООН.

The article examines the system of management of infrastructure projects financed at the expense of loans from international financial institutions (IFIs) for Ukraine, to ensure that such projects are consistent with strategic national priorities, in particular those that meet national Sustainable Development Goals, and identifies directions of this system development for ensuring its efficiency and sustainability. Structure of financing of infrastructure development projects that implemented in Ukraine for the expense of IFI's loans, as well as priority directions of financing for different IFIs are analyzed. The necessity of attracting financial resources by Ukraine in the form of borrowings from IFIs for infrastructure projects implementation as an important element of the system of financial support for sustainable economic development in accordance with the national Sustainable Development Goals is identified. The urgency of addressing the extremely low utilization of funds for projects financed at the expense of loans from IFIs, foreign countries and banks, is justified, based on understanding that low level of utilization of these funds has sufficiently limited a long-term financing of infrastructure that are critical to ensure accelerated economic development of the country. It is suggested that a compulsory analysis of projects, that are planning to finance for the expense of IFIs loans, on their consistency with the Sustainable Development Goals should be implemented. Recommendations on the needs to improve the existing institutional mechanisms for managing the implementation of projects financed for the expense of IFI's loans and to increase the responsibility for improper activities of such projects management by relevant ministries and project management units have been developed. It allows achieving Ukraine's national sustainable development goals, which, in turn, should facilitate the achievement of the UN Sustainable Development Goals.

Ключові слова: міжнародні фінансові організації, Цілі сталого розвитку, Національна доповідь, критична інфраструктура, фінансові механізми, джерела фінансування.

Key words: international financial institutions, Sustainable Development Goals, National Report, critical infrastructure, financial mechanisms, financing sources.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Представлена у 2017 році Урядом України спільно з Офісом ПРООН в Україні Національна доповідь "Цілі сталого розвитку: Україна" [1] (далі — Національна доповідь) стала важливим кроком у визначенні стратегічних орієнтирів нашої країни на довгострокову перспективу. У цьому документі визначено базові показники, які мають бути досягнуті нашою Україною у 2020 та 2030 роках у рамках Цілей сталого розвитку ООН (далі — ЦСР). Національна система ЦСР, сформована у цій доповіді, складається з 86 завдань розвитку, досягнення яких вимірюватиметься 172 показниками.

Для вирішення складних завдань, які містяться у цьому стратегічному документі, та досягнення національних індикаторів ЦСР необхідно побудувати відповідну систему фінансового забезпечення сталого розвитку, одним з важливих елементів якої є залучення за позичень від міжнародних фінансових організацій (МФО). Незважаючи на те, що у теперішній час Україною залучається значний обсяг ресурсів від МФО на надзвичайно привабливих умовах, наявний фінансовий потенціал використовується недостатньо ефективно. Під час визначення пріоритетних проектів, для фінансування яких залучаються запозичення від МФО, їх вплив на досягнення ЦСР не аналізується й відповідно не береться до уваги.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Різним аспектам дослідження інституційних засад державного фінансового регулювання приділяли увагу такі науковці: І.Я. Чугунов, А.В. Павелко та Т.В. Канєва [2], І.В. Запатріна [3], зокрема щодо аналізу відповідності Національної доповіді принципам Порядку денного у сфері сталого розвитку до 2030 року та глобальним індикаторам ЦСР. Аналіз реалізації інвестиційних проектів міжнародних фінансових інститутів в Україні наведено в працях В.П. Колосової [4]. Питання фінансування розвитку інфраструктури за рахунок міжнародних донорів розкрито у працях Є. Ангела [5]. Основні положення принципи, результати роботи та проблеми, які стали на шляху до реалізації ЦСР розкриті у документах Організації Об'єднаних Націй: "Перетворення нашої світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року" [6], "Спеціальне видання: хід досягнення Цілей у сфері сталого розвитку. Доповідь Генерального секретаря" [7]. Результати адаптації Глобальної стратегії ЦСР до національних завдань України висвітлені у Національній доповіді "Цілі сталого розвитку: Україна" [1].

Проте не вирішеними залишаються питання щодо визначення фінансових механізмів та джерел для модернізації відповідної інфраструктури як загальнодержавної, так і місцевої в рамках досягнення Цілей стало-

Таблиця 1. Проекти, що фінансуються за рахунок запозичень від міжнародних фінансових організацій та іноземних держав, банків

Проекти	Валюта	Загальна сума запозичення
Кредитор - Міжнародний банк реконструкції та розвитку:		
Другий проект з передачі електроенергії	дол. США	378,425,000
Проект "Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей"	дол. США	214,729,837
Проект "Модернізація системи соціальної підтримки населення України"	дол. США	300,000,000
Проект розвитку міської інфраструктури - 2	дол. США	350,000,000
Проект "Підвищення енергоефективності в секторі централізованого тепlopостачання України"	дол. США	272,050,000
Другий проект покращення автомобільних доріг та безпеки руху	дол. США	450,000,000
Проект розвитку дорожньої галузі	дол. США	337,800,000
		2,303,004,837
Кредитор - Європейський банк реконструкції та розвитку:		
Проект "Реабілітація гідроелектростанцій"	євро	20,000,000
Проект "Реконструкція, капітальний ремонт та технічне переоснащення магістрального газопроводу Уренгой-Помари-Ужгород"	євро	150,000,000
Проект "Будівництво високовольтної повітряної лінії 750 кВ Рівненська АЕС - Київська"	євро	150,000,000
Проект "Будівництво повітряної лінії 750 кВ Запорізька АЕС - Каховська"	євро	175,000,000
Проект "Покращення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг на під'їздах до м. Києва (пан'європейські коридори)"	євро	450,000,000
Проект "Завершення будівництва метрополітену у м. Дніпропетровську"	євро	152,000,000
Проект "Подовження третьої лінії метрополітену у м. Харкові"	євро	160,000,000
		1,257,000,000
Кредитор - Європейський інвестиційний банк:		
Проект "Реабілітація гідроелектростанцій"	євро	200,000,000
Проект "Реконструкція, капітальний ремонт та технічне переоснащення магістрального газопроводу Уренгой - Помари - Ужгород"	євро	150,000,000
Проект "Будівництво високовольтної повітряної лінії 750 кВ Рівненська АЕС - Київська"	євро	150,000,000
Проект "Будівництво повітряної лінії 750 кВ Запорізька - Каховська"	євро	175,000,000
Проект "Вища освіта України"	євро	120,000,000
Проект "Розвиток системи водопостачання та водовідведення в місті Миколаїв"	євро	15,540,000
Проект "Надзвичайна кредитна програма для відновлення України"	євро	200,000,000
Проект "Програма розвитку муніципальної інфраструктури України"	євро	400,000,000
Проект "Розвиток міського пасажирського транспорту в містах України"	євро	200,000,000
"Проект модернізації української залізниці"	євро	150,000,000
Європейські дороги України II (Проект покращення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг на підходах до м. Києва)	євро	450,000,000
Проект "Основний кредит для малих та середніх підприємств та компаній з середнім рівнем капіталізації"	євро	400,000,000
Проект "Основний кредит для аграрної галузі - Україна"	євро	400,000,000
Проект "Завершення будівництва метрополітену у м. Дніпропетровську"	євро	152,000,000
Проект "Подовження третьої лінії метрополітену у м. Харкові"	євро	160,000,000
		3,322,540,000
Кредитор - Кредитна установа для відбудови:		
Проект "Підвищення ефективності передачі електроенергії (модернізація підстанцій)"	євро	40,500,000
Незв'язаний фінансовий кредит - Проект "Реконструкція трансформаторних підстанцій східної частини України"	євро	150,000,000
Проект муніципального водного господарства м. Чернівці, стадія I	євро	17,000,000
Незв'язаний фінансовий кредит	євро	90,000,000
Незв'язаний фінансовий кредит - Проект "Реалізація інфраструктурних проектів для східної частини України"	євро	60,000,000
Проект "Підтримка малих і середніх підприємств"	євро	10,000,000
		367,500,000
Кредитор - Північна екологічна фінансова корпорація:		
Проект "Вища освіта України"	євро	30,000,000
Кредитор - Уряд Республіки Польща:		
Проект модернізації автоматизованих систем прикордонного контролю	євро	100,000,000
Проект з будівництва, реконструкції та капітального ремонту автомобільних доріг західного регіону, для подальшого якісного поєднання їх з автомобільними дорогами Республіки Польща		
Проект з розбудови прикордонної дорожньої інфраструктури та облаштування пунктів пропуску українсько-польського кордону		
Кредитор - Японське агентство міжнародного співробітництва:		
Проект "Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації"	японська єна	108,193,000,000
Кредитор - Ексімбанк Угорщини (в частині реалізації Рамкового договору між Урядом України та Урядом Угорщини)		
Проект з розбудови прикордонної дорожньої інфраструктури на українсько-угорському державному кордоні	євро	50,000,000
Кредитор - Уряд Французької Республіки та Консорціум французьких банків		
Створення єдиної системи авіаційної безпеки та цивільного захисту в Україні	євро	475,000,000

Джерело: складено автором на основі [9].

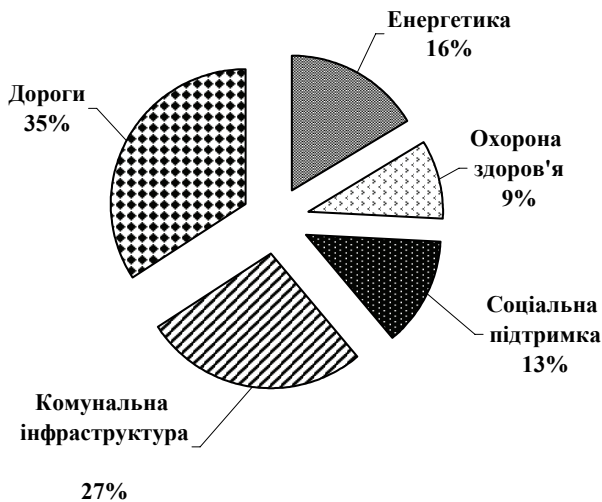

Рис. 1. Розподіл заборгованості, що надано Україні МБРР, за сферами, %

Джерело: складено автором на основі [9].

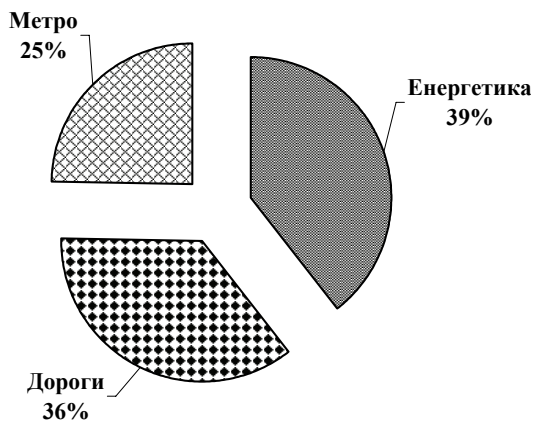

Рис. 2. Розподіл заборгованості, що надано Україні ЄБРР, за сферами, %

Джерело: складено автором на основі [9].

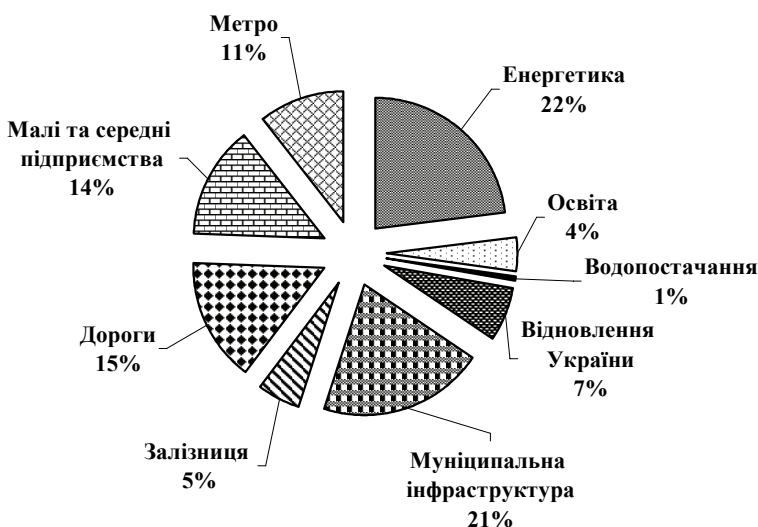

Рис. 3. Розподіл заборгованості, що надані Україні ЄІБ, за сферами, %

Джерело: складено автором на основі [9].

го розвитку, зокрема, за рахунок запозичень, що залучаються Україною від МФО.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є дослідження інституційних засад управління інфраструктурними проектами, які фінансуються за рахунок запозичень, що залучаються Україною від МФО, в частині забезпечення відповідності таких проектів стратегічним державним пріоритетам, зокрема тим, що відповідають національним ЦСР, а також визначення напрямів розвитку цієї системи, забезпечення її ефективності та сталості.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Джерелами фінансування проектів щодо розвитку інфраструктури можуть бути: капітальні видатки, спеціальні бюджетні фонди цільового спрямування такі, як Державний фонд регіонального розвитку, Державний дорожній фонд, Державний фонд розвитку водного господарства, кошти, залучені на умовах державно-приватного партнерства. Крім того, законодавством передбачено фінансування інфраструктурних проектів за рахунок коштів залучених державою від міжнародних фінансових організацій, іноземних держав та банків.

Планування видатків на реалізацію інфраструктурних проектів, зокрема й тих, що здійснюються у співпраці з МФО, Уряд здійснює на базі стратегічних документів, що визначають розвиток країни загалом, або тієї чи іншої галузі.

Так, наприклад, через критичний рівень розвитку транспортної галузі в Україні, у травні 2018 року Уряд схвалив Національну транспортну стратегію України на період до 2030 року [8] (далі — Транспортна стратегія), в якій визначив амбітні плани розвитку інфраструктури, реалізація яких потребує значних фінансових ресурсів. Джерелами фінансування Транспортної стратегії є не тільки кошти державного та місцевих бюджетів, а й кошти міжнародної технічної допомоги та міжнародних донорів, та інших джерел, не заборонених законодавством [8]. Окрім того, як зазначено в документі, більша частина інвестиційних коштів для поліпшення інфраструктури очікується від зовнішніх джерел, насамперед від міжнародних фінансових інституцій, приватних інвесторів і проектів державно-приватного партнерства [8]. Така ж ситуація спостерігається з іншими галузевими стратегіями. Майже всі вони передбачають використання запозичень, залучених від МФО.

На сьогодні головними та найбільшими міжнародними кредиторами, що фінансують інфраструктурні проекти в Україні є Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) та Європейський інвестиційний банк (ЄІБ).

Україна має потужний портфель заборгованості від міжнародних фінансових організацій, іноземних держав та банків [9], загальний обсяг якого складає 2 303 млн дол. США, 5602 млн євро та 108 193 000 млн японських єн. Структуру заборгованості від МФО, іноземних держав та банків наведено у таблиці 1. Розподіл проектів за кредиторами та сферами — на рис. 1—3.

Як бачимо, проекти, що фінансуються МФО, є масштабними та підтримують розвиток критичної для забезпечення сталого розвитку інфраструктури, зокрема, задля виконання завдань, що містяться у Національній доповіді.

МБРР надає підтримку у розвитку дорожньої інфраструктури, комунальної інфраструктури (тепло — та водопостачання й водовідведення) та енергетичної інфраструктури (рис. 1).

ЄБРР переважно вкладає кошти у енергетичну та транспортну (автомобільні дороги та метро) інфраструктуру (рис. 2).

ЄІБ окрім енергетичної (електроенергія та газопостачання) інфраструктури фінансує модернізацію муніципальної інфраструктури, включаючи міський транспорт, метро та автомобільні дороги, активно працює з залізницею, підтримує розвиток малого та середнього бізнесу, реновацію освітніх закладів та започаткувало проект з відновлення зруйнованої інфраструктури на Донбасі (рис. 3).

Як бачимо, загалом фінансово-кредитна підтримка МФО спрямовується на розвиток критичної для досягнення національних ЦСР інфраструктури. Позики від МФО надаються на дуже вигідних умовах. Так, наприклад, МБРР надає запозичення за ціною 1,5—2 % річних і одноразовою комісією 0,25 % з терміном кредитування 17—18 років і пільговим періодом 4—6 років. Термін погашення кредитів ЄІБ складає від 12 до 30 років з великим пільговим періодом, ціна кредиту — ставка Euribor (близько — 0,228 % на 31.03.2019) плюс маржа, одноразова комісія — 0,25 % від суми позики, і комісія за зобов'язання — 0,1 % річних від невикористаної частини позики [4].

Водночас за інформацією наведеною у статті В.П. Колосової "Такие дешевые и такие ненужные кредиты" [4] рівень вибірки коштів за проектами, що фінансуються МФО, є надзвичайно низьким. Так, наприклад за 4 роки реалізації проекту МБРР "Розвиток міської інфраструктури — 2" вибірка коштів становить 17,8 %; за проектом МБРР з підвищення енергоефективності в секторі централізованого теплопостачання — 21 %; за проектом МБРР "Передача електроенергії — 2" — 9,1 %; за проектом МБРР "Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей" — 34,9 % від суми позики [4]. Фактично на сьогодні за інвестиційними проектами Світового банку невідібраними залишаються кошти на суму біля 1,5 млрд дол. Тобто за рік, що залишився до завершення строку використання кредитних коштів, необхідно вибрати біля 70 % коштів за проектами, що фактично неможливо. Невибрані кошти буде анульовано.

Не кращою є ситуація й з реалізацією проектів ЄІБ та ЄБРР [4]. Так, наприклад, вибірка коштів за проектом ЄБРР "Реабілітація гідроелектростанцій", який фінансується з 2012 року та закінчується у липні 2021 року, на кінець березня 2019 року склала лише 12,8 % від суми позики. За проектом ЄБРР "Зведеного будівництва метрополітену у м. Дніпро" — 11,91 %. Загалом із залучених від ЄБРР коштів невідібраними залишаються біля 723 млн євро [4].

Вибірка коштів за проектами ЄІБ є також дуже низькою. Так, наприклад, за проектом "Основний кредит для малих та середніх підприємств та компаній з середньою капіталізацією", метою якого є розширення можливостей фінансування реального сектору економіки, вибір-

ка становить 15,75 % від суми позики. Досі не розпочато вибірку коштів за проектом "Міський громадський транспорт в Україні", а також за проектом "Модернізація та реконструкція магістрального газопроводу "Уренгой-Помари-Ужгород". За проектом "Програма розвитку муніципальної інфраструктури України", що розпочався у 2016 році, вибірка коштів становить лише 0,1 % від суми позики. За розпочатим у 2016 році проектом "Вища освіта України", що передбачає охоплення енергоаудитом 147 будівель та здійснення заходів щодо енергозбереження у 7 університетах України, вибірку коштів взагалі не розпочато [4]. За проектом "Надзвичайна кредитна програма для відновлення України", який передбачає інвестування коштів в сектори муніципальної та соціальної інфраструктури в Луганській, Донецькій, Запорізькій, Харківській та Дніпропетровській областях, починаючи з грудня 2014 року до сьогодні вибірка коштів склала лише 15 % від суми позики. Невибраними залишаються кошти ЄІБ на суму біля 2,5 млрд євро.

ВИСНОВКИ

Фінансові ресурси, що залучаються Україною у формі запозичень від МФО для фінансування інфраструктурних проектів, є важливим елементом системи фінансового забезпечення сталого економічного розвитку у відповідність з національними ЦСР. Зважаючи на те, що МФО виділяє фінансові ресурси базуючись на національних стратегіях та планах, майже всі проекти, що фінансуються за рахунок цього джерела, є пріоритетними для країни та загалом здійснюють позитивний вплив на досягнення ЦСР.

Водночас вибірка коштів за проектами, які фінансуються за рахунок запозичень від МФО, іноземних держав та банків, та мають надзвичайно вигідні для країни умови довгострокового фінансування критичної для життєдіяльності людей інфраструктури, є надзвичайно низькою, що суттєво обмежує наявні можливості країни для забезпечення прискореного економічного розвитку. Однією з найважливіших перепон у цій сфері є низька інституційна спроможність публічної влади у цій сфері та відсутність відповідальності за неналежну діяльність з супроводження таких проектів профільних міністерств та груп управління проектами. Потребують удосконалення й інституційні механізми управління реалізацією проектів, що фінансуються за рахунок коштів МФО, які на сьогодні є недостатньо ефективними.

Новий Уряд України вже звернув увагу на проблеми, що існують у цій сфері. Так, наприклад Міністр інфраструктури України Владислав Криклій 10 грудня 2019 року на зустрічі з представниками ЄБРР та обласних державних адміністрацій зазначив, що зараз важливим завданням для міністерства є вироблення алгоритму взаємодії між МФО та органами місцевої влади, а також повідомив про початок реалізації перших проектів з відновлення місцевих доріг за кошти ЄБРР вже у 2020 році [10]. Важливо, щоб під час вироблення алгоритмів співпраці міністерств й МФО та формуванні відповідних фінансових механізмів, Уряд передбачив би здійснення аналізу проектів, що пропонуються для фінансування за рахунок МФО, стосовно їх відповідності Цілям сталого розвитку.

Література:

1. Національна доповідь 2017 "Цілі сталого розвитку: Україна", 2017 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf (дата звернення: 17. 01.2020).
2. Чугунов І.Я., Павелко А.В., Канєва Т.В., та ін. Державне фінансове регулювання економічних перетворень: монографія / І.Я. Чугунов, А.В. Павелко, Т.В. Канєва, та ін.; за заг. ред. А.А. Мазаракі. — К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. — 376 с. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://knute.edu.ua/file/MTc=/f1be231fc507a2c1957061787c381b5b.pdf> (дата звернення: 17. 01.2020).
3. Запатріна І.В. Керівництво "Посилення ролі бізнесу в досягненні ЦСР в Україні" — публікація в рамках проекту ПРООН/GIZ "Підтримка реалізації Цілей сталого розвитку в Україні", 2018. 72 с. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/entrepreneurship-support/sdg-business-role-enhancement.html> (дата звернення: 17. 01.2020).
4. Колосова В.П. Такие дешевые и такие ненужные кредиты, 2019 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://zn.ua/finances/takie-deshevyie-i-takie-nenuzhnye-kredity-327199_.html (дата звернення: 17. 01.2020).
5. Ангел Є. Міжнародна фінансова допомога: скільки грошей і на що виділили донори для розвитку інфраструктури, 2018 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://voxukraine.org/uk/zaasfaltovanimilyardi-yak-yebrr-svitovij-bank-ta-inshi-donori-rozvivayut-infrastrukturu-ukrayini/> (дата звернення: 17. 01.2020).
6. The United Nations (2017), "Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development", available at: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=R (дата звернення: 17. 01.2020).
7. Специальное издание: ход достижения целей в области устойчивого развития. Доклад Генерального секретаря, 2019 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://unstats.un.org/sdgs/files/report/2019/secretary-general-sdg-report-2019--RU.pdf> (дата звернення: 17. 01.2020).
8. Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року. [Електронний ресурс]: розпорядження Кабінету Міністрів України, 2018. — Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-nacionalnoyi-transportnoyi-strategiyi-ukrayini-na-period-do-2030-roku> (дата звернення: 17. 01.2020).
9. Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2018 рік. Інформація щодо кредитів (позик), що залучаються державою до спеціального фонду Державного бюджету України від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних проектів [Електронний ресурс]: Державна казначейська служба України. — Режим доступу: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richnij-zvit-pro-vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukrayini-za-2018-rik?page=4> (дата звернення: 17. 01.2020).
10. Міністерство інфраструктури України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://mtu.gov.ua/>

news/31386.html?PrintVersion (дата звернення: 17.01.2020).

References:

1. The United Nations (2017), "2017 National Baseline Report "Sustainable Development Goals: Ukraine", available at: http://www.un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf (Accessed 17 Jan 2020).
2. Chugunov, I.Ya. Pavelko, A.V. and Kanieva, T.V. (2015), Derzhavne finansove rehulivannia ekonomichnykh peretvorenia [State Financial Regulation of Economic Transformations], Kyiv. nats. torh.-ekon. un-t, Kyiv, Ukraine.
3. Zapatrina, I.V. (2018), "Guidance "The business role enhancement in the process of SDGs Implementation in Ukraine" — the publication within UNDP/GIZ Project "Supporting the SDGs Implementation in Ukraine", United Nations Development Programme, [Online], available at: <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/entrepreneurship-support/sdg-business-role-enhancement.html> (Accessed 17 Jan 2020).
4. Kolosova, V. P. (2019), "So cheap and so unnecessary loans", Zerkalo nedeli. Ukraina, [Online], vol. 30, available at: https://zn.ua/finances/takie-deshevyie-i-takie-nenuzhnye-kredity-327199_.html (Accessed 17 Jan 2020).
5. Angel, Ye. (2018), "International financial assistance: how much money and what donors have spent on infrastructure development", VoxUkraine, [Online], available at: <https://voxukraine.org/uk/zaasfaltovanimilyardi-yak-yebrr-svitovij-bank-ta-inshi-donori-rozvivayut-infrastrukturu-ukrayini/> (Accessed 17 Jan 2020).
6. The United Nations (2017), "Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development", available at: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=R (Accessed 17 Jan 2020).
7. The United Nations (2019), "Special edition: progress towards the Sustainable Development Goals. Report of the Secretary-General", available at: <https://unstats.un.org/sdgs/files/report/2019/secretary-general-sdg-report-2019--RU.pdf> (Accessed 17 Jan 2020).
8. Cabinet of Ministers of Ukraine (2018), Order "On approval of the National Transport Strategy of Ukraine until 2030", available at: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-nacionalnoyi-transportnoyi-strategiyi-ukrayini-na-period-do-2030-roku> (Accessed 17 Jan 2020).
9. The State Treasury Service of Ukraine (2018), "Annual Report on Implementation of the State Budget of Ukraine for 2018. Information on loans, which are attracted by the state to the special fund of the State Budget of Ukraine from foreign states, banks and international financial organizations for realization of investment projects", available at: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richnij-zvit-pro-vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukrayini-za-2018-rik?page=4> (Accessed 17 Jan 2020).
10. Ministry of Infrastructure of Ukraine (2019), "Implementation of EBRD-funded Local Roads Projects in 2020 — Vladislav Krykliy", available at: <https://mtu.gov.ua/news/31386.html?PrintVersion> (Accessed 17 Jan 2020).

Стаття надійшла до редакції 21.01.2020 р.